

СПРЕЧАВАЊЕ ШИРЕЊА ВИРУСА

COVID-19

У ЕЛЕКТРОПРИВРЕДИ
СРБИЈЕ

МЕРЕ ЗАШТИТЕ:

Често перите руке водом и сапуном (у трајању од најмање **20 секунди**) или користите средство за дезинфекцију на бази **70% алкохола**. После прања, чесму затворите марамицом или папирним убрсом.

Избегавајте **блиски контакт, руковање и љубљење**, а са саговорницима одржавајте раздаљину.

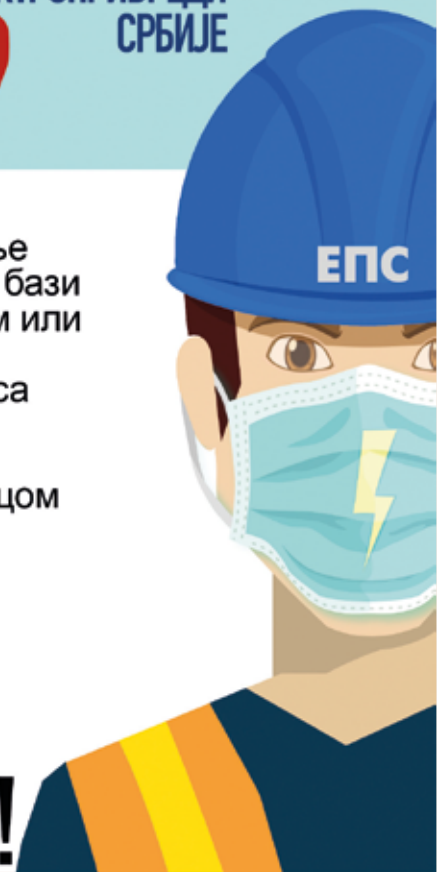
Не дирајте очи, нос и уста неопраним рукама.

Ако кашљете или кијате, **прекријте уста и нос** надлактицом или папирном марамицом.

Често **проветравајте** просторије.

Избегавајте боравак у **затвореном простору** са већим бројем људи.

Заједно против COVID-19!

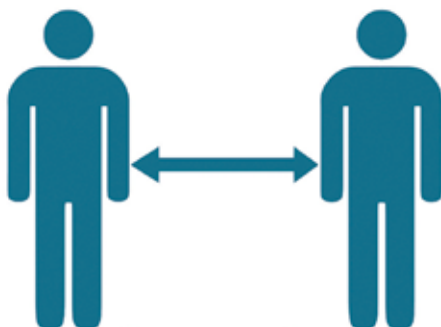

ПРЕПОРУКЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ:

- обавезно и правилно носите заштитну опрему
- пре уласка у пословни простор дезинфикујте руке и обућу
- држите прописано одстојање од других особа
- брините о хигијени радног простора
- обавезно обавестите непосредног руководиоца уколико посумњате на симптоме COVID-19

ЗАПОСЛЕНИ И СТРАНКЕ ОБАВЕЗНИ СУ ДА НОСЕ ЗАШТИТНЕ МАСКЕ ПРИЛИКОМ УЛАСКА И ИЗЛАСКА И ЗА СВЕ ВРЕМЕ БОРАВКА У СВИМ ПРОСТОРИЈАМА ЈП ЕПС, без изузетка.

У наредном периоду биће пооштрене контроле ношења заштитних маски.

**Одржавајте
раздаљину**

**Избегавајте да
додируете лице**

**Перите руке око
20 секунди**

Садржај

из епс групе

05 ЕПС инвестира у заштиту животне средине
Напредује градња система за одсумпознавање у ТЕНТ А

актуелно

06 Сектор за интегрисани менаџмент система
Циљеви утврђени, следи извршење

08 Постројење за припрему угља – Дробилана
Добри резултати на почетку године

репортажа

12 „Глодар 7“ закопао угаљ на Пољу „Ц“
Нови почетак на Срећење

послови

14 Годишњи попис имовине РБ „Колубара“
Извештај усвојен у року

15 Центар за испитивање угља и отпадних вода
Обновљена акредитација

локални мозаик

19 Градоначелник Београда у посети Лазаревцу
У жижи пројекти за бољи живот

21 Потписан споразум између фудбалских клубова „Колубара“ и „Борац“ као један

временов

22 Листајући старе бројеве „Колубаре“
Бицикл на кредит

Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС, у посети Рударском басену „Колубара“

„Глодар 7“ транспортован на нову локацију

10

Изграђен систем за предодводњавање „Западног поља“

Још боље одводњавање копа

18

Црвени крст Лазаревац

Солидарност у тешким временима

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ.
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В. Д. ДИРЕКТОРА: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић,
РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Наталија Живковић, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНТЕРНУ КОМУНИКАЦИЈУ: Ана Павловић,
ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Милош Павловић, УРЕДНИК ФОТОГРАФИЈЕ: Милан Цвијетић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Карађорђева 37, 11550 Лазаревац,
ТЕЛЕФОНИ: 011 785 5086, 785 5089, Е-МАИЛ: redakcija@rbkolubara.rs, WEB SITE: www.rbkolubara.rs, НАСЛОВНА СТРАНА: Милан Цвијетић,
ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: „БИРОГРАФ СОМ“ д. о. о. Београд, ТИРАЖ: 3.500
Први број листа РБ „Колубара“, под називом „КОЛУБАРА“, изашао је из штампе 24. септембра 1960. године; Од 15. новембра 2017. носи назив „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

Успешна 51 година рада ТЕНТ А

Више од пола века, тачније 51 годину највећа фабрика електричне енергије на Балкану, Термоелектрана „Никола Тесла А“, сигуран је стуб енергетске стабилности Србије. Честитам 51. рођендан ТЕНТ А свим запосленима, онима који су градили овог енергетског гиганта и свима који су заслужни за вишедеценијски поуздан рад ове термоелектране – рекао је Милорад Грчић, в. д. директора „Електропривреде Србије“, поводом 7. марта, дана ТЕНТ-а.

За више од пола века ТЕНТ А произвео је 375 милијарди киловат-сати, а цео огранак ТЕНТ 733 милијарде киловат-сати електричне енергије. Годинама уназад нижу се рекорди и реализују успешне инвестиције. Пројекти модернизације ТЕНТ-а покрећу и развој привреде Србије, а многе гране привреде имају сигурног партнера. Са пројектом изградње постројења за одсумпоравање ТЕНТ А је данас једно од највећих

градилишта у Србији и доказ да стручни, вредни и предани људи постижу значајне резултате у свим временима.

– Сви у ЕПС-у су поносни на 51 годину рада ТЕНТ А, али свега тога не би било да генерације запослених нису уложили велико знање и посвећеност послу. Резултати су доказ пажљивог одржавања и паметног модернизовања. Већ

пет година чинимо све да ТЕНТ остане најсигурнија карика у електроенергетици Србије и за будуће генерације, а многе заочене и заборављене пројекте покренули смо са „мртве тачке“. Чувамо оно што смо наследили од људи који су изградили овај систем. Радимо на пројектовању и развоју и настављамо започети инвестициони циклус. Само пројекти одсумпоравања у

ТЕНТ А и Б вредни су више од 400 милиона евра, а ове године следи капитални ремонт и повећање снаге на блоку 1 у ТЕНТ Б. Тиме ћемо омогућити да у наредним годинама ТЕНТ ради поуздано и да по модерним европским стандардима производи електричну енергију – нагласио је Грчић. – Многи под маском заштите животне средине дижу глас против наших термоелектрана, али заправо скривају и своје праве циљеве и налогодавце који Србији желе енергетску зависност и пропаст. Они не раде у интересу грађана и привреде Србије, већ раде само за сопствени интерес и профит. Термоелектране модернизујемо и прилагођавамо их европским стандардима и истрајаћемо на том путу. Много тога смо већ урадили, филтери су уграђени на свим блоковима ТЕ, а увелико радимо на пројектима одсумпоравања. Наше ТЕ биће као и некад пре раме уз раме са европским.

Р. Е.

■ Физичко-телеметријска осматрања ХЕ „Ђердап 2“

Мерење и анализе чувају брану

Пут до инструмената води кроз лавиринт галерија различитих димензија

Акмулација ХЕ „Ђердап 2“ је максимално пуна. Дунав тренутно доноси око 10.000 кубика воде у секунди. Огроман је притисак на објекат. Силе узгона дословце гурају објекат супротно од силе гравитације и покушавају да натерају објекат да „исплива“ из свог темеља. Без обзира на то што су пре градње урађене обимне студије, објекат једноставно мора да „ради“ услед деловања разних сила. Зато је предвиђено праћење померања конструкције. Једна од метода мерења је геодетско осматрање објекта, а друга физичко-телеметријско

Сања Ранђеловић и Рада Ђурђић

осматрање, за које је у телу бране инсталирано 1.112 инструмената. Контролу, анализу, одржавање и унапређење система води служба за грађевинско одржавање.

– Подаци се узимају по тачно утврђеној динамици, од осматрања помоћу мерних инструмената са потпуно

аутоматизованим поступком мерења, читавања, до мануелних инструмената и ручног записивања резултата и преноса података до сервера. Поред аутоматизације система осматрања, до сваког инструмента се мора доћи пешице, да се прочита и упишу

вредности, а затим да се оне унесу у систем и пажљиво анализирају како би у сваком тренутку у случају потребе адекватно реаговали – рекла је Сања Ранђеловић, грађевински инжењер, задужена за мерење деформација ХЕ „Ђердап 2“. Овај посао она обавља заједно са колегицом Радом Ђурђић, техничарком из „Ђердап Услуга“.

Пут до инструмената води кроз лавиринт галерија различитих димензија. За овај посао мора се имати добра кондиција, треба бити вешт у спуштању и пењању вертикалним мердевинама, проласку кроз уске просторе, кабловске галерије и без страха од висине или фобије од мрака и затвореног простора.

Сваких 15 дана Сања и Рада обилазе контролне тачке по електрани, без имало страха.

М. Дрча

Напредује градња система за одсумпоровање у ТЕНТ А

Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ уложиће стотине милиона евра у пројекте као што је систем за одсумпоровање димних гасова ТЕ „Никола Тесла А“ у наредном периоду јер је то питање здравља грађана и грађанки, као и питање привредног развоја – рекла је проф. др Зорана Михајловић, потпредседница Владе Србије и министар рударства и енергетике у ТЕНТ А.

Она је са Јанезом Копачем, директором Секретаријата Енергетске заједнице и Такахиком Кацуматом, амбасадором Јапана у Србији и Милорадом Грчићем, в. д. директора ЈП ЕПС, обишла радове на изградњи постројења за одсумпоровање димних гасова у највећој ЕПС-овој термоелектрани.

– Пола милијарде евра улажемо заједно само у пројекте одсумпоровања. Услов број један је да смо енергетски безбедни, да имамо довољно гаса, електричне енергије, али једнако важан услов је и заштита животне средине. Србија крупним корацима чини све што може да направи модерне законе и стратегије, желимо простор

где ће доћи нове инвестиције, да улажемо и у обновљиве изворе енергије и у енергетску ефикасност. Искрено верујем да ћемо до краја ове године имати национални план за климу и енергетику и да ћемо већ следеће године бити енергетски зеленији. Вредно ћемо радити на енергетској транзицији која је услов привредног развоја наше земље – рекла је Михајловић.

Милорад Грчић, в. д. директора „Електропривреде Србије“, истакао је да је сваки дан у којем се нешто уради за ЕПС, у смислу производних капацитета и преносних система, велики дан.

– Градња система за одсумпоровање у ТЕНТ А је један од најважнијих и најкрупнијих пројеката у ЕПС-у и један у низу који се спроводи у циљу заштите животне средине и обезбеђивања дугорочности и дуговечности сваког инсталисаног производног капацитета. Систем одсумпоровања који градимо је за блокове А3, А4, А5 и А6. Блокови А1 и А2 доћи ће на ред након великог капиталног ремонта, а гради се и систем за ТЕНТ Б. У претходном периоду смањили смо емисије прашкастих материја од осам до 10 пута. До сада је уложено

око 500 милиона евра у пројекте заштите животне средине, а планови за наредни период су улагање од 1,2 милијарде евра – рекао је Грчић и додао да очекује да би систем за одсумпоровање у ТЕНТ А могао да буде завршен и нешто пре маја 2022. године, када је планирано.

Јанез Копач рекао је да је радостан што присуствује малој прослави напретка који се дешава у највећој термоелектрани у Србији.

– Енергетска заједница је свеевропска организација, која обједињује тржиште електричне енергије и гаса. Ми смо 2013. усвојили директиву о великим ложиштима, да се додатним ценама оптерете штетне емисије термоелектрана. Енергетика (у Србији) то до сада није плаћала. Сада се то мења због правног оквира Енергетске заједнице – рекао је Копач.

Амбасадор Јапана у Србији Такахико Кацумата истакао је да је постројење за одсумпоровање у ТЕНТ А први пројекат за заштиту животне средине који се реализује у оквиру споразума влада Србије и Јапана који подразумева подршку на путу ка ЕУ.

Р. Е.

После успешне и рекордне производње у јануару, хидроелектране „Електропривреде Србије“ наставиле су са обарањем производних рекорда. Потпуно ревитализована хидроелектрана „Зворник“ и у фебруару је имала рекордну производњу. Ова ХЕ је произвела 72,653 милиона киловат-сати електричне енергије што је за 26 одсто више од претходног рекорда у фебруарској производњи који је износио 57,769 милиона kWh. Због повољне хидролошке ситуације, ревитализованих агрегата и високе поузданости, план производње за фебруар премашен је за 120 одсто.

И највећа хидроелектрана на Дунаву „Ћердап 1“ произвела

■ Успешна производња у хидроелектранама ЕПС-а

Фебруарски рекорди

је 655,680 милиона kWh и поставила рекорд у производњи електричне енергије за фебруар. На остварење оваког резултата највећи утицај је имала повољна хидролошка ситуација и погонска спремност агрегата. У ХЕ „Ћердап 1“ до сада је ревитализовано пет агрегата, а када буде завршена ревитализација последњег агрегата, ова ХЕ биће у могућности да производи више електричне енергије, у складу са хидролошком ситуацијом. Услов за овако успешну производњу створили су добра техничка припрема, модернизација ХЕ, као и припрема језера за надоласке воде.

Р. Е.

Циљеви утврђени, следи извршење

Уз производњу, приоритет су, као и до сада, обезбеђење погонске спремности, реализација развојно-инвестиционих пројеката и брига о безбедности на раду

У Сектору за интегрисани менаџмент система, у складу са усвојеним планом пословања Огранка РБ „Колубара“, одређени су и циљеви квалитета, заштите животне средине, безбедности и здравља на раду и управљања енергијом за 2021. годину.

Ови циљеви су делом засновани на активностима започетим током претходне године, а делом се односе на нове пројекте. Остварење производње угља и јаловине, као и поуздано снабдевање потрошача угљем, првенствено термоелектрана, и даље је приоритет и главни циљ у пословању РБ „Колубара“.

Обезбеђење погонске спремности производних капацитета, успешно извођење ремонта и текућег одржавања машина и опреме, као и смањење непланираних застоја техничких система такође су неки од приоритетних циљева усвојених планом пословања.

Дејан Зекић, руководилац Сектора за ИМС, каже да је план ремонта од прошле

године реализован у великом проценту и у машинском и у електро сектору.

– Реконструисано је 12 аутоклава у Радној јединици „Сушара“, а циљ је да буде урађена реконструкција и преостале четири. Очекује се израда пројектно-техничке документације за изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода. Такође, очекује нас и наставак реконструкције електрофилтера на Топлани и постројења за одсумпоравање како би се усагласили са законском регулативом за испуштање чврстих честица у атмосферу – објашњава Зекић и додаје да је у плану стављање у функцију система за пречишћавање санитарно-фекалних отпадних вода на четири локације у Огранку „Колубара“.

Када је реч о развојно-инвестиционим програмима у наредне три године, они се односе на наставак експропријације на подручју Рударског басена „Колубара“, али и на ревитализацију постојећих рударских капацитета. Планирани су и инфраструктурни радови на изградњи монтажног плаца, северне обилазнице, као и ценовода и саобраћајнице за ПК „Радљево“. У плану је и изградња две бране Бистрица и Трбушница, као и измештање и регулација реке Пештан у другој фази, са пратећом инфраструктуром. Такође, у плану је и набавка БТО система за Поље „Е“ и „Радљево“.

Зекић даље наводи да је пораст потрошње електричне енергије у Рударском басену „Колубара“ од један одсто који је забележен у 2020. години у односу на претходну узрокован покретањем производње откривке на ПК

„Радљево“, али подсећа да је забележено и повећање производње угља за један одсто.

Још један од важних циљева интегрисаног система пословања, као и претходних година, биће организовање прегледа запослених, затим групних и појединачних обука, које имају циљ подизања свести о безбедном и здравом раду и смањење броја повреда.

– Уколико епидемиолошка ситуација дозволи, преиспитивање од стране руководства, што је обавезан део поступка усвајања свих имплементираних стандарда у Огранку „Колубара“, требало би да буде одржано током марта. У оквиру овог састанка требало би да буде сумирано и анализирано пословање у претходној години, али он подразумева присуство минимум тридесет учесника, што је у овом моменту велики ризик – рекао је Зекић.

Т. Крупниковић

Интерне провере

Дејан Зекић је најавио да ће се током јуна радити на интерним проверама система управљања квалитетом (ISO 9001:2015), заштитом животне средине (ISO 14001:2015), безбедности и здравља на раду (ISO 45001:2018) и управљања енергијом (ISO 50001:2018). Интерне провере се раде како бисмо што спремније дочекали екстерну проверу поменутих система управљања, а коју би требало обавити најкасније до септембра ове године, чиме би се тренутно важећи сертификати продужили на још три године.

„Глодар 7“ транспортован на нову локацију

Рудари и стручњаци „Електропривреде Србије“ завршили су транспорт багера „глодар 7“ за само 10 дана и омогућили да почне рад на новој локацији у Рударском басену „Колубара“, рекао је Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС.

– Поносан сам на рударе у „Колубари“. И посебно сам срећан јер је на Дан државности и на Срећење господње багер „глодар 7“ почео да копа угаљ на новој локацији, на Пољу „Ц“ – рекао је Грчић приликом посете Пољу „Ц“ и честитао Дан државности Србије свим запосленима у ЕПС-у.

Багер „глодар 7“ радио је на откопавању угља на Пољу „Д“, а његово премештање

Директор Грчић симболично је пустио багер у рад

организовано је након што је ископао последње тоне у зони Вреоца. Трасу дугу око 12 километара ова масивна рударска машина прешла је за 10, уместо планираних 12 дана. Половина транспортне трасе ишла је преко свежих одлагалишта, али је читав подухват добро завршен захваљујући искуству и залагању радника „Колубаре“.

Грчић је честитао рударима на успешно реализованом послу премештања и поновног покретања багера, једног од кључних за производњу угља у „Колубари“. Заједно са Грчићем почетку рада „глодара 7“ на новој локацији присуствовали су челни људи огранка РБ „Колубара“ и Синдиката „Колубаре“.

Р. Е.

Просечна дневна производња око 55 хиљада тона. Најбитнија карика која повезује тамнавске копове и термоелектране значајан је фактор стабилне производње електричне енергије

Добри резултати на почетку године

Прошлогодишњом производњом од готово 18,5 милиона тона угља који је послат термоелектранама „Никола Тесла“ у Обреновцу, Постројење за припрему угља, познатије као Дробилана, забележило је изузетан резултат. Ова „река угља“ је још значајнија ако имамо у виду да су планирани циљеви достигнути упркос ванредним околностима, појави пандемије коронавируса која је обележила 2020. годину, а која је битно утицала на рад запослених и овог дела РБ „Колубара“.

Истичући значај сваког запосленог у производном систему, Гордана Стојановић, управница Постројења за припрему угља, објашњава да је реч о погону који не сме да стане и додаје да се, захваљујући доприносу свих, планови свакодневно остварују.

40 година рада

Први возови за термоелектрану у Обреновцу, са копа „Тамнава-Источно поље“, товарени су на отвореном, директно из траке кроз дробилицу у вагоне, док није изграђено Постројење за припрему угља. Изградња овог постројења је започета 1979, а 1982. године кренула је експлоатација једне технолошке линије. Како су расли производни капацитети и Дробилана се поступно градила. Са реализацијом новог система за хомогенизацију угља, ми смо завршили комплетну изградњу постројења, а занимљиво је да је једна од тих првих дробилица и дан-данас у експлоатацији – истакла је Гордана Стојановић.

■ Гордана Стојановић

– Као што је познато, сав угљ који се откопа на површинским коповима „Тамнава-Западно поље“ и Поље „Г“, системом трачних транспортера долази у наше постројење где се припрема за употребу у термоелектрани. Основни вид припреме је свођење откопаног равног угља на захтевану излазну гранулацију. У том процесу битан нам је квалитет угља који постижемо коришћењем депоније равног угља и, од прошле године депоније издробљеног угља, али и капацитет, јер морамо да одговоримо захтевима производње, што је алфа и омега свега. Наш задатак је тежак и захтеван. Може да се деси да неки багер са копа буде у застоју, да не ради, па ми онда морамо да самостално преузимамо производњу са депонијским машинама и несметано товаримо возове. Међутим, ако код нас нешто стане, стају и сви остали. То је велики свакодневни притисак. Треба остварити планирану производњу, али пре свега, оно што нам је најважније, омогућити безбедне услове рада за све запослене, како би се сви живи и здрави вратили својим кућама – објашњава

Гордана Стојановић додајући да је реч о комплексном и великом погону са компликованом опремом, са око 360 погонских јединица, депонијском машином, два узимача, једним одлагачем и 53 транспортера, у којем све одлично функционише захваљујући стручности и преданом раду око 300 запослених.

■ За квалитетнији угљ

Од јануара прошле године у оквиру Постројења за припрему угља ради и систем за хомогенизацију, који је тренутно у фази функционалног доказивања и свакодневно ради у периоду од 7 до 19 часова. Према речима Миодрага Танасковића, помоћника управника, циљеви увођења овог система су штедљив однос према енергетским ресурсима и очување животне средине.

– Уграђена опрема за управљање квалитетом, заједно са новом депонијом, омогућава контролисано мешање различитих квалитета угља, као и мешање угља са Поља „Г“ и „Тамнава-Западног поља“, а касније и „Радљева“. Коповима се продужава век трајања, мање има селективног откопавања, мање се угља тј. прослојака

пребацује. Термоелектранама ће се потом испоручивати угљ избалансираног квалитета, тиме ће њихов рад бити ефикаснији, потрошња мазута смањена, и што је најважније, смањиће се и количина штетних материја које одлазе у атмосферу. Део за хомогенизацију може да функционише као целина за себе и већ сад нам много значи, јер када је угљ квалитетан, имамо и мање проблема у погону – истакао је Танасковић објашњавајући да сада са старом и новом депонијом има довољно угља, по смени се товари од 12 до 15 возова, односно просечна дневна производња је око 55.000 тона, што је изузетан резултат.

■ Спрега свих служби

Захваљујући релативно благој зими на Дробилани није било великих проблема, пре свега уобичајених заглављивања бункера и пресипа, са чиме су се више борили ранијих година, када су биле јаче зиме и ниже температуре.

– Основни посао рударске службе Дробилане је да буде обезбеђена континуирана испорука угља термоелектранама. Такође, ми смо ту да пратимо и спречимо евентуална заглављивања бункера, што значи да на време све очистимо и да пре свега испланирамо време за чишћење пресипа и одглављивање бункера, када дође до тога. За несметано одвијање производње битно је да све буде урађено за што краће време и да се ради у безбедним условима како би се спречиле повреде запослених – истакла је Бранка Малетић, шеф смене, објашњавајући да је сарадња са електро и машинском службом веома битна, јер се договором многи проблеми могу благовремено спречити.

Са овом констатацијом се слаже и Милосав Тишма,

руководилац оперативног машинског одржавања. Сарадња и јединство ове три службе предуслов је успешног рада постројења, а поготово сада када су пред производњу и одржавање постављени нови захтеви са укључивањем новог система за хомогенизацију.

– Последњих година овде је дошло до повећања обима производње и постављања још једног постројења са петнаестак трака, четири дробилнице, три багера. Капацитети су дуплирани како за производњу, тако и за одржавање. Баш због те повећане производње сви наши ресурси – време, радна снага, резервни делови, драстично су смањени и често смо принуђени да импровизиujemo. Са машинског аспекта, пре свега имамо мање расположивог времена за интервенције и за превентивно деловање у погонима. Када обављамо сервисе, радимо на једном делу погона док остали погони несметано функционишу.

■ Миодраг Танасковић, Гордана Стојановић и Бранка Малетић на терену

То је нова ситуација за нас, засад успевамо да успешно одговоримо на све изазове, али реч је о раду у отежаним околностима, јер се ради у великој прашини и у условима буке, што умногоме отежава нашу међусобну комуникацију. Надамо се да ћемо у будућем периоду ове недостатке да уклонимо и да ће нам пристићи млађа радна снага. Просечна старост наших запослених је изнад 50 година, а овде се ради у производњи, у тешким условима и потребни су нам млади, способни и мотивисани радници да уче и наставе после нас – закључује Тишма наглашавајући да многи немају праву представу о захтевној техници и сложенем процесу производње у Дробилани. После готово 30 година рада на коповским системима, с правом може да каже да нигде у „Колубари“ на једном месту нема оволико разноврсне и компликоване опреме.

М. Павловић

■ Део новог система за хомогенизацију

Још боље ОДВОДЊАВАЊЕ КОПА

Максималан учинак система који чини девет бунара и 2.800 метара цевовода требало би да се види за шест месеци до годину дана. Очекује се снижење нивоа подземних вода у свим водоносним срединама

■ Милан Планинчић надгледа рад бунара

После пет месеци рада на „Тамнава-Западном пољу“ завршена је израда линије бунара намењених предодводњавању копа. Систем треба да обезбеди суву средину за рад рударске механизације. Чине га два бунара за водоснабдевање лоцирана на западној косини и седам бунара смештених у фронту рударских радова у зони ретензије „IVa“ на Дубоком потоку. Радови су завршени у року и од средине фебруара сви бунари су у режиму пробног рада.

– Сви бунари су у раду и опремљени су хидромашинском и електроопремом. Урађено је преко 2.800 метара цевовода којим су повезани бунари на водоводу, односно изворишту „Каленић“ и бунари у фронту рударских радова. Сва испумпана вода у фронту рударских радова се евакуише у

ретензију на Дубоком потоку, препумпава у Скобаљски поток, реку Враничину, а крајњи реципијент је река Колубара – објаснио је Милан Планинчић, руководиоц Одељења за пројектовање и надзор Геолошке службе, задужен за надзор и реализацију уговора на радовима у име Рударског басена „Колубара“ и додао да капацитет бунара зависи од локације и од водоносних слојева које бунари каптирају. Тако седам бунара у фронту

радова тренутно даје између 90 и 100 литара, а бунари за водоснабдевање између 15 и 20 литара воде у секунди. Према пројекту ниво подземних вода требало би да буде снижен 10 метара испод подине угља и ти параметри су задати. Могуће је да се параметри рада система поставе и по протицају и по нивоу. Сада раде у режиму по нивоу како би остварили предвиђену коту подземних вода.

Ретензија на Дубоком потоку у коју се сабира испумпана вода је примарно прављена као објекат заштите од површинских вода, али је ова брана искоришћена за испумпавање воде из бунара који се налазе у фронту радова. Постоје три независна цевовода до ретензије, један збирни за пет бунара и два појединачна за бунаре јужно од ретензије. Сва вода се прикупља у овом простору и свакодневно препумпава преко црпне станице кроз цевоводе пречника 600 милиметара до Скобаљског потока.

Пун ефекат рада овог система предодводњавања у широј зони биће достигнут у наредном периоду, а процес се прати на осматрачким местима. Максималан учинак система требало би да се види за шест месеци до годину дана. Пројектовани рударски радови на откривци до бунара требало би да дођу за најкасније две године на шта ће највише утицати динамика тих радова. Пројекат предвиђа укључивање бунара на наредним етажама, односно скраћивање и поновно пуштање у рад, па би

■ Милан Планинчић, Данијела Милутиновић, Дејан Филиповић и Гвозден Урошевић

они требало да имају век трајања знатно дуже после сусрета рударске механизације са њима. Очекује се снижење нивоа подземних вода у свим изданима, како у подини, тако и у песку у кровини угљоносне серије који је веома заводњен. До сада тај слој није био третиран системом предодводњавања и представљао је велики проблем приликом експлоатације угља. С обзиром на то да се на „Тамнава-Западном пољу“ сада ради у најдубљем делу лежишта, има много заводњених средина, због чега овај систем бунара добија већи значај.

– Ови бунари морају да буду у непрекидном раду и мора да постоји добар мониторинг. Неопходно је да се бунари у раду обилазе и са тим се већ почело, како би се сви кварови и грешке пријављивали и на време отклањали, да бисмо имали што више радних сати у њиховом експлоатационом веку. Са сваким радним сатом избацујемо воду коју би из копа избацили системом одводњавања. Ова два система су повезана и без предодводњавања које добро функционише много више посла ће бити у самом копу за запослене на одводњавању – рекао је Планинчић.

У процес мониторинга већ се укључила Служба одводњавања са копа. Данијела Милутиновић, руковалац пумпи, има задатак да обилази бунаре и да пописује њихов ниво, капацитет и укупан проток. Податке доставља надлежним службама које их користе за нове пројекте.

За систем бунара урађена је електронапојна мрежа са три трансформаторске станице и девет електроразводних ормара. Сви бунари су фреквентно регулисани. Гвозден Урошевић, електроинжењер на дубинском одводњавању, о систему из свог домена је рекао да процесом испумпавања воде управља програмабилни логички контролер (ПЛЦ) који на основу задатих вредности и њиховог мерења, односно поређења задатих

Двострука улога бунара

Два бунара за водоснабдевање су први урађени и опремљени, али се морао сачекати цевовод. Око 840 метара цевовода пречника 280 милиметара омогућило је прикључење новоизрађених бунара на цевовод сирове воде. Бунари су пуштени у рад, очекује се њихово испирање и узимање узорка за хемијску анализу која би требало да потврди квалитет воде неопходан за њено коришћење као сирове воде у погону за пречишћавање у Каленићу. Ови бунари су опремљени истом опремом као и осталих седам и од њих се разликују само по томе што се према закону мора испоштовати зона санитарне заштите, тј. бунари су ограђени и смештени у бунарске кућице. Имају двоструку улогу: намењени су побољшању водоснабдевања индустријских потрошача и насељених места која гравитирају ка копу и предодводњавању површинског копа.

и излазних вредности, контролише рад бунара.

– Вода се у почетку испумпава по задатом протоку и тада фреквентни регулатор ПЛЦ-у прослеђује вредности задатог и текућег протока. Када ниво воде у бунару опадне испод задатог нивоа бунар улази у режим одржавања. У било ком режиму рада фреквентни регулатор неће дозволити испумпавање воде веће од задате вредности. Поред задатог нивоа битна је и висина воденог стуба која мора да се поштује, односно минималан ниво воде на којем се пумпа штити да не страда без воде. Мониторинг рада бунара је редован како би, уколико се појаве, недостаци били отклоњени што пре да би систем предодводњавања копа функционисао – рекао је Урошевић.

Процес примопредаје система бунара је отпочет првих дана марта и у њега је укључен и Дејан Филиповић из Геолошке службе који је учествовао и у пројектовању линије бунара.

– Настојимо да примопредају обавимо што пре. Неопходно је да прегледамо комплетну документацију и утврдимо да ли је све урађено у складу са пројектом и уговореним радовима. Уколико је све у реду процес примопредаје се завршава у кратком року. Потребно је да се направи записник и организује неколико састанака са представницима извођача и инвеститора – упутио нас је Филиповић.

М. Димитријевић

Успели смо, дошли сигурно.
Кренула је „седмица“, па
можемо да одахнемо,
одморимо се и онда
наставимо да радимо како
смо навикли, пуном паром –
рекоше задовољни рудари

На Дан државности Србије и велики хришћански празник Срећење, рударским „Срећно!“, Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС, издао је команду за покретање „глодара 7“ на Пољу „Ц“. Овај багер је, након завршене експлоатације угља на површинском копу Пољу „Д“, из зоне Вреоца транспортован изузетно захтевном трасом дугачком више од 12 километара у зону Барошевца.

Тога дана још једном смо се подсетили да су рудари површинских копова нека врста модерних номада, чија је судбина да иду за угљем. Испоставило се да ће ово Срећење бити и буквално срастање Поља „Д“ и Поља „Ц“. У радном, али и свечарском духу, баш како само колубарци знају, завршила се једна и почела друга епоха рада у источном делу басена. Срђан Алимпијевић, директор ОЦ „Површински копови“, био је тога дана видно задовољан обављеним послом.

– Све технолошке операције које су претходиле транспорту „седмице“ са њене старе локације из Вреоца су испоштоване. Проверене су све трасе, урађени геодетски снимци, припремљене све подлоге и тек се онда приступило транспорту. Багер је прешао више од 12 километара за десет дана, тако да је успео да „стигне“ чак два дана пре планираног рока – са поносом каже Алимпијевић и напомиње да је комплетан пројекат био изазован и да је изискивао стриктно поштовање свих прописаних параметара, јер је половина трасе ишла преко одлагалишта, и то преко свежег одлагалишта Четвртог БТО система и Првог система Поља „Ц“. Срећна околност, испоставило се, били су заиста повољни временски услови.

– Честитам радницима са система БТУ линије, али и свима осталима у ланцу. Машинска и електро служба, радионице, „Помоћна механизација“, сви учесници су дали свој максимум и посао је обављен на завидном нивоу – истакао је Алимпијевић.

С друге стране, како не би дошло до смањења производње угља са БТУ линије за време транспорта „Плаве птице“, извршена је реконструкција којом је уз багер Ц700 на систем прикључен и „глодар 2“. Рудари су на овај потез били принуђени због зимске сезоне и неопходности уредног снабдевања Топлане угљем. У наредном периоду, „глодар 2“ ће се вратити на свој Други БТО систем и наставити са откопавањем јаловине, док ће

Ц700 преузети његову позицију и помоћи „глодару 7“ на откопавању угља.

– Упознали смо директора Грчића са свим што се дешавало од самог почетка транспорта и данас смо сви заједно ту, дошао је да нам пружи подршку. Захвални смо на томе што нам је до сада излазио у сусрет и надамо се да ће тако бити и убудуће – рекао је Алимпијевић.

А да рудари ништа не препуштају случајности, током било ког транспорта, а камоли овако комплексног, говори и чињеница да је надзорно-техничко особље током целе операције било присутно од свитања до сумрака (транспорт се не обавља током ноћи). Отуда не чуди да су

наши саговорници били видно уморни. На челу тима који је успешно остварио немали задатак транспорта „глодара 7“ у јеку зимских услова, Драшко Јефтић, шеф БТУ система, био је кратак.

– Стигли смо у атар села Барошевац. Транспорт је протекао изузетно добро, пратило нас је добро време и багер је издржао све успоне, падове, блато. Идемо даље у нове радне победе – поручио је.

И Томислав Гајић, који следеће године иде у пензију, иначе главни пословођа БТУ система, видно је задовољан што је све протекло без проблема.

– Завршен је овај подухват, уморни смо, 15 дана кући сам долазио само да преспavam.

Нови почетак

к на Сретење

Тако и шеф, инжењери, надзорно-техничко особље. Буквално смо били овде сваког дана, по цео дан. Најпре смо имали реконструкцију, па онда транспорт, само да одем данас да се коначно наспавам. Било је напорно, али је добро прошло, без икаквих последица, јер није мала километража. Имали смо и израде траса, на којима је некад радило и до седам машина. Константно смо били у пословима које смо морали да надгледамо. Успели смо, дошли сигурно, закопала је „седмица“, па на миру можемо да одахнемо, одморимо се и онда дођемо да радимо како смо навикли, пуном паром – тврди Гајић.

Драган Павловић, машински инжењер БТУ, потврдио нам је да је било напорно, али да су

стигли без неких већих машинских кварова и проблема. Да су га дотерали безбедно, сигурно, исправног и спремног за даље. Само да пусте „седмицу“ да ради, па ће касније да утаначе све што их мучи.

На његове речи се надовезује Зоран Јерemiћ, бравар, који нам је рекао да чак и током овако далеког пута није пукла ниједна папуча на транспорту. То потврђује не само да је овај багер (коме су иначе транспортни механизам и савладавање препрека јаче стране) савршених перформанси, већ и да је одлично одржаван.

Како је рекао Раде Ерић, електроинжењер БТУ система, ни када је реч о електроопреми није било проблема током транспорта.

– Пребацивање напојног кабла одрађено је према плану у договореним тачкама. Константно нам је карета била на располагању и за сваку похвалу је ангажовање руковаца ове справе. Последња два напајања, односно искључења далековода изведена су у договору са сменским инжењерима Поља „Ц“, јер су њихове трафостанице – објаснио је електроинжењер.

Милосав Јерemiћ, звани Јерemiја, багериста је који је, како судбина само зна да намести, закопао последњу кашику угља на Пољу „Д“. Ето сада – и прву на Пољу „Ц“.

– Послужило нас је време током транспорта, није било велике кише. Мало леда јесте, али то је и добро. Имали смо блата на једној деоници, ту смо се мало помучили са пребацивањем, али и то смо прошли. Багер је прешао 12 километара и 700 метара. И то за десет дана, што би се рекло, ишли смо као метак. Хвала богу, стигли смо како треба, закопали смо – каже и наставља са објашњењем какав је овде угаљ.

– Доле је био веома тврд угаљ, овде сам тек закопао, видећемо. Док не направим рез од пет метара, оптеретим точак, па ћу видети. За мојих 20 година рада на овом багеру ово је четврти велики транспорт. Два пута смо излазили на Вољујак, једном долазили у Зеoke на позицију старе „Помоћне“, а одатле смо путовали седам километара поново на Вољујак. А овај четврти је и најдужи – каже Јерemiћ.

У шали још питамо колико процењује да ће овде копати. На то смо добили прави дипломатски одговор.

– Па, наравно, до пензије. Не бих никако да идемо у још неки транспорт до тада – смеје се Јерemiћ.

Наша прича не би била потпуна да нисмо разговарали и са Зораном Читлучанином, техничким директором Поља „Ц“, о томе шта ће донети долазак „седмице“.

– Када је завршен експлоатациони век Поља „Д“, као најбоља варијанта се показало да „Плава птица“ дође овде, јер имамо откривеног угља. Заједничким снагама које ће се са Поља „Д“ прелити код нас, трудимо се да га откријемо што више, како би „седмица“ радила пуним капацитетом. Сам улазак багера у рад на систему је једноставан, преузима етажну траку на којој је копала „тројка“ и наставља да копа уместо ње – објашњава Читлучанин.

Интересовало нас је како ће бити организовано одржавање БТУ линије која сада спада у једну од дужих у овом делу „Колубаре“.

– Комплетну БТУ линију ће одржавати Поље „Д“ и пратиће је њихови диспечери. Тако је сада и на БТС линији која је у њиховој надлежности практично од Вреоца до „глодара 8“, док ми одржавамо део линије до нашег „глодара 1“ и неколико пратећих станица – истакао је Читлучанин.

Д. Весковић

Извештај усвојен у року

Пописано је 76 магацина у свим организационим целинама, као и ситан инвентар у употреби на „Површинским коповима“

Епидемија коронавируса, која је обележила протеклу годину у свим сферама живота и пословања, утицала је и на процес редовног годишњег пописа имовине и обавеза који је, закључно са 31. децембром, и ове сезоне ипак успешно реализован у Рударском басену „Колубара“. Посао је, сматрају надлежни, урађен квалитетно и сви потребни документи сачињени су у законском року, тако да је Надзорни одбор ЕПС-а, у чијој је то надлежности, Годишњи извештај о редовном попису могао да усвоји крајем јануара.

Последњих година, ради повећања ефикасности поступка на нивоу целе „Електропривреде Србије“ уведен је континуирани попис, а имплементацијом САП-а створене су могућности коришћења нових програмских решења и у процесу евиденције имовине.

Горан Ђорђевић, председник пописне комисије за Огранак РБ „Колубара“ и члан Централне пописне комисије „Електропривреде Србије“, после завршеног посла за наш лист је појаснио да је годишњи извештај о попису имовине и обавеза чини једну акумулацију рада на попису који траје током целе године.

– То је, с једне стране, законска обавеза, а са друге просто основни услов да имамо тачне пословне књиге, јер се на основу овог документа оне коригују и усклађују са стањем на терену. Велика компанија као што је ЕПС захтева континуирано и систематско ажурирање пословних књига и то је озбиљан посао који мора редовно да се прати и надгледа. Према обиму имовине, „Колубара“ чини око 40 одсто целог предузећа, тако да све промене на стању имовине у „Колубари“ директно и значајно утичу на стање имовине у ЕПС-у. Такође, код нас је изражена велика разноврсност имовине, па су отуда и пописи сложенији, јер ми једини имамо читав низ позиција којих нема нигде више у „Електропривреди Србије“ – објашњава Ђорђевић.

Континуираним пописом закључно са 31. октобром обухваћене су залихе, односно пописано је 76 магацина у свим организационим целинама, као и ситан

■ Горан Ђорђевић

инвентар у употреби на „Површинским коповима“.

– Обавили смо ванредни попис у три магацина, а закључно са 31. децембром пописали сву осталу имовину. У овом послу учествовало је више од 130 комисија у годишњем и више од 60 у континуираном попису. Од ове, 2021. године, биће уведено да се ради попис ситног инвентара у употреби на нивоу свих делова Огранка. Тако ће, поред „Површинских копова“, бити рађен у „Преради“ и у „Металу“, изузев Дирекције, која има одређене специфичности – најавио је Ђорђевић.

За све ове активности у вези са континуираним, редовним, па и ванредним пописом потребан је ангажман великог броја људи од којих се захтева све већа стручност, а након увођења САП-а појавили су се захтеви за додатним обукама. Поред досадашње обавезе да се стварно стање верификује физичким увидом, пописне комисије добиле су задатак и да сачињавају формалне извештаје, уређују електронска документа, раде у одређеним базама података у САП-у, што захтева и стручна знања.

Ипак, ове године све је прошло у знаку епидемијских мера. Није било могуће да се држе масовни састанци на којима би биле организоване додатне консултације. Чланови комисија били су принуђени да самостално, без додатних инструкција, решавају многобројне логистичке потешкоће.

– Сви су се, с обзиром на околности, одлично снашли. До многих решења смо дошли кроз иновације које до сада нису примењиване. Рок за подношење

укупног извештаја веома је кратак, тако да питања морају да се решавају у ходу. То је захтевало да велики број људи који су били укључени у процес буде максимално ангажован, па сматрам да би њихов труд требало посебно похвалити и наградити – рекао је Ђорђевић.

Председник пописне комисије додао је да се, пошто су рокови веома кратки, а извештаји имају строгу форму која не дозвољава одступања, искристалисала и потреба за обављањем озбиљних припремних радњи.

– На то ћемо се убудуће фокусирати и то ће бити кључ повећања ефикасности рада. Најављено је увођење бар-кодова, пре свега на основним средствима и на ситном инвентару, што ће омогућити брзо аутоматско читавање и евиденцију. То ће омогућити да попис буде реализован у краћем року и уз ангажовање мањег броја запослених – закључио је Ђорђевић.

М. Радосављевић

Смена генерација

Иначе, када је ова врста административног посла у питању, у „Колубари“ је током протеклих неколико година дошло до смене генерација. Последњи попис изнедрио је један тим старијих колега који имају искуство и који су радили на координацији млађих који знање треба да преузму. Показало се, кажу одговорни, да постоји потреба да буде формиран један стални стручни тим, који би пратио људе именоване за чланове комисија и имао задатак да их води кроз цео процес.

Обновљена акредитација

Оцењивање је због епидемије организовано уз помоћ нових техника, са удаљености, па је документација достављана искључиво електронски и испитивана путем видео-конекције

Акредитационо тело Србије (АТС) недавно је обновило акредитацију „Прерадином“ Центру за испитивање угља и отпадних вода, након што је посебним поступком оцењивања утврдило да методе, опремљеност и способност запослених испуњавају захтеве веома строгих међународних стандарда у овој области.

– Акредитација се обнавља сваке четврте године и то је веома захтеван и обиман процес, јер су комплетна документација и све методе на провери, тј. на оцењивању усаглашености. Велики задаци и изазови су били пред нама, јер смо поред послова у вези са обновом акредитације, морали да пређемо и на нову верзију стандарда ISO 17025 из 2017. године. Тако смо сву документацију из 2006. године (пословник, формуларе, инструкције, упутства), по којој смо до сада радили ускладили са новом, док је принцип рада и даље остао исти – каже Дејан Ђорђевић, главни инжењер службе за QMS (систем менаџмента квалитетом).

У складу са сертификатом о акредитацији Центар за испитивање угља и отпадних вода добио је и ново овлашћење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за узорковање и испитивање квалитета отпадних и површинских вода, које важи наредне четири године. Такође, додељен је и нови симбол акредитације, а Центар за испитивање угља и отпадних вода налази се у регистру акредитованих тела на интернет-порталу Акредитационог тела Србије.

– Због погоршане епидемиолошке ситуације изазване корона вирусом АТС је отказао оцењивање на локацији у лабораторији, тако да смо били принуђени да применом нових техника, оцењивање усаглашености извршимо са удаљености. То је подразумевало осведочење метода испитивања и преиспитивање документације искључиво путем видео-конекције. Морам истаћи да смо били прва већа лабораторија у Србији која је успешно завршила процес акредитације на тај начин. Имали смо 25 метода за испитивање, па је самим тим

■ Прецизно анализирање узорака

све било много захтевније. У наредном периоду очекује нас редовно годишње надзорно оцењивање које се врши од стране Националног тела за акредитацију, тако да се сад за то припремамо – истакао је Ђорђевић.

Стручњаци Центра за испитивање угља и отпадних вода у септембру су учествовали на међулабораторијским испитивањима за отпадне воде и угља, такозваним ПТ шемама, где су показали веома добар резултат. Како нам је објаснио Ђорђевић, у питању је пројекат испитивања способности и вредновања перформанси учесника према унапред успостављеним критеријумима, применом међулабораторијских поређења испитивања истог узорка, које је спровело више лабораторија на светском нивоу.

Модерни уређаји за испитивање угља и отпадних вода, као и за праћење параметара који се тичу животне средине омогућили су лабораторији увођење нових метода и дали основ за проширење обима акредитације.

– Захваљујући непрекидној подршци Александра Милићевића, директора ОЦ „Прерада“, и Дејана Мијатовића, техничког директора, као и менаџмента РБ „Колубара“, купљен је атомски емисиони спектрофотометар, док смо од Сектора за заштиту животне средине добили гасномасени хроматограф. У питању су савремени апарати за праћење параметара који се тичу квалитета угља и отпадних вода, као и ваздуха, земљишта, пепела и свега онога што из „Колубаре“, после производног процеса излази као негативан производ. У оквиру набавке прописани су одређени услови који се односе на обуку за руковање новим апаратима, за коју су

задужена компетентна лица, тако да је обука и оспособљавање за рад на апаратима увелико у току – рекао је Миле Шаула, руководилац Центра за испитивање угља и отпадних вода.

Проширење обима акредитације ће за „Колубару“ и „Електропривреду Србије“ бити од великог значаја због финансијске добити, јер фирма за те услуге неће морати да плаћа трећим лицима.

– Центар остварује добре резултате захваљујући пре свега тимском раду. И поред отежаних услова за рад због пандемије корона вируса, успешно смо реализовали циљеве који су били пред нама. Колегинице Сања Ђорђевић, главни инжењер за испитивање угља, и Јелена Јевтић, главни инжењер за испитивање отпадних вода, организовале су рад службе и обављале контролу свих анализа, заједно са техничарима који су прецизно и одговорно анализирали узорке. Такође, Служба за QMS предлагала је мере за унапређење система квалитетом и бринула о поступку сертификације – са задовољством истиче Миле Шаула, који је ангажован као руководиоцац на овим пословима.

Т. Симић

Акредитовано 25 метода

Центар је акредитован за 25 метода, и то 12 метода за испитивање угља и 13 метода за испитивање отпадних вода. Подељен је на три организационе целине, у оквиру којих се годишње анализира око 25.000 узорака угља и око 3.000 узорака вода.

Како је железнички транспорт угља постепено замењиван трачним, мењала се и прилагођавала и најстарија радионица у „Металу“, којој је некада главни задатак била брига о шинским возилима

Овде је све почело

Иако је на помен „Метала“ данас свакоме прва асоцијација ремонт багера, колубарци одлично знају да је овај део Рударског басена своју историју започео као Централна радионица за одржавање железничких, односно шинских возила тадашњих угљенокопа.

Главни задатак те радионице био је брига о најважнијем сегменту рада – транспорту угља, па је ремонт шинских возила у делокругу рада „Метала“ од његовог оснивања давне 1953. године.

Како нам је објаснио Предраг Стојановић, руководицац поменуте радионице, железнички транспорт био је најпогоднији начин за пренос угља, све док га, у новије време, систем трака није наследио. У складу са тим променама мењала се и улога овог тима, организационо и кадровски, прилагођавајући се потребама производног процеса у Рударском басену „Колубара“.

Она данас у организационом смислу припада јединици Ремонт машинске опреме, која послује у оквиру Погона за ремонт. Организација рада је устројена кроз Одељење за ремонт електролокомотива, Одељење за ремонт вагона, Одељење за ремонт кочних уређаја, Одељење за ковачке радове и Столарско одељење. Према потребама, људи и послови се прерасподељују, па се

Милан Матић

радионички простор и радна снага ангажују и за ремонт багерске опреме.

Такође, радионица при обављању послова из свог домена и првобитне намене добија логистичку подршку од Технолошке припреме, Радионице за машинску обраду, као и од „Металове“ акредитоване лабораторије.

– Овде се сада обавља инвестиционо одржавање свих вучних и вучених возила, односно локомотива и вагона који су у власништву Железничког

транспорта Рударског басена „Колубара“ и Термоелектране „Колубара А“ у Великим Црљенима. Циклус, рокове и обим поправки утврђују наручиоци радова, сходно времену које је железничко возило провело у експлоатацији или када дође време редовног ремонта – објашњава Стојановић.

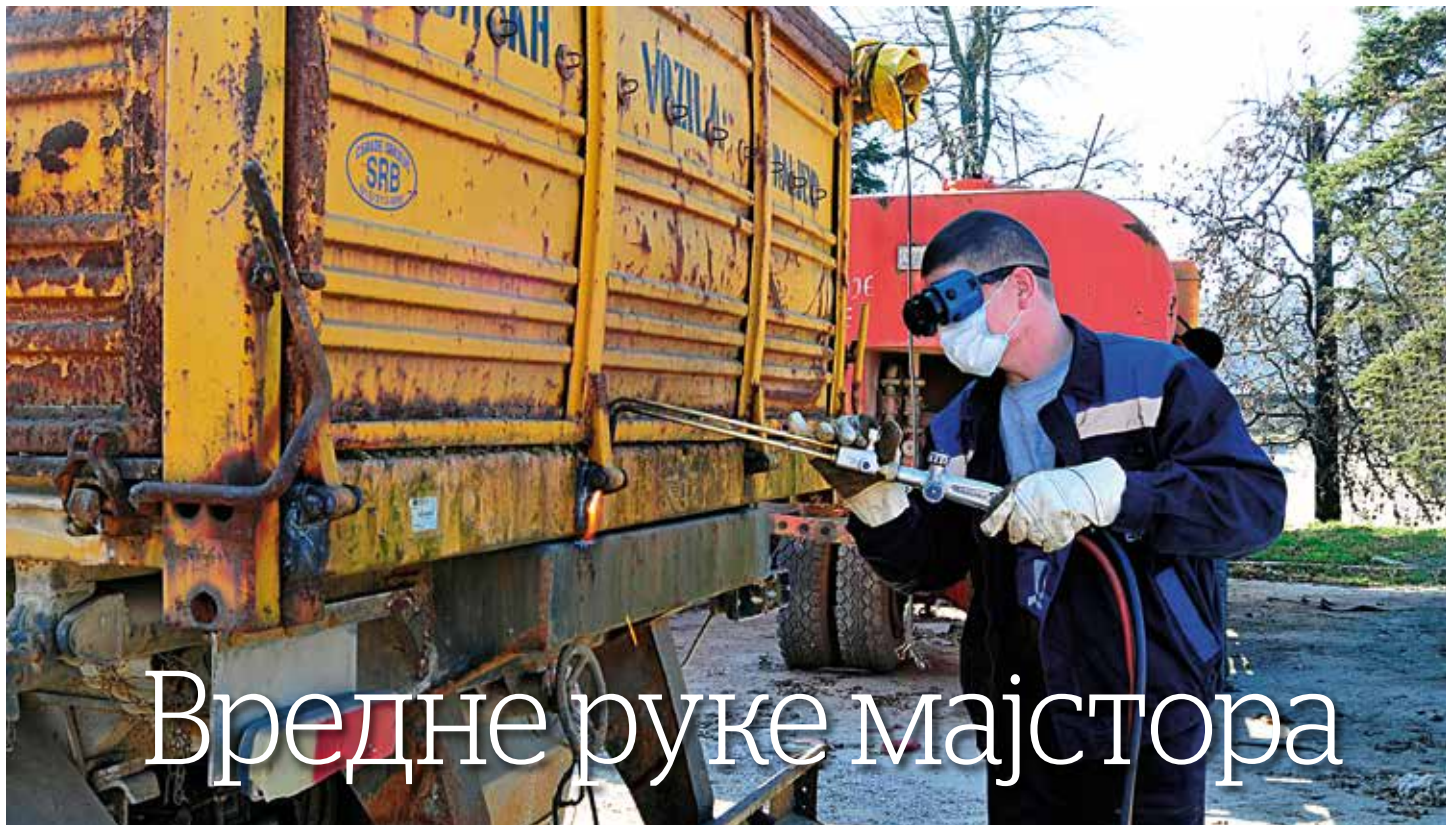
У тренутку када смо посетили Одељење за ремонт електролокомотива, које броји тридесетак радника, углавном бравара и заваривача, радило се на локомотиви број 12 из Железничког транспорта „Колубаре“. Извођени су завршни машински и електро-послови.

У другом делу хале, мајстори су за то време радили регенерацију полумесеца, који је заштита радног точка роторног багера. Запослени су нам потврдили да је пређен далак пут прилагођавања и усавршавања да би се од ремонта шинских возила дошло до тога да се раде углавном конструкције, регенерације и израде полумесеца за радни точак.

Око дела челичне конструкције магнетном бушилицом током наше посете био је заузет предрадник Милан Матић, искусан радник пред пензијом. Баш он је, како нам је објаснио пословођа Стојановић, један од оних који су у Радионицу за шинска возила дошли у време док су се још ремонтовале парне локомотиве, а крај радног века дочекују као већ искусни мајстори на пословима ремонтвања делова роторних багера.

М. Пауновић

Вредне руке мајстора

После завршеног посла у ауто-гаражи у Рудовцима, Марко Беговић дан наставља у својој радионици, бринући, између осталог, и о бројној механизацији којом обрађује сеоско имање

Тридесетшестогодишњи Марко Беговић, отац троје деце, два дечака и девојчице, пољопривредник и страствени ловац из Венчана, већ више од 13 година ради као ауто-лимар у „Помоћној механизацији“. Овај скромни мајстор не воли много да прича о себи, али уз осмех каже да није било проблема на послу који није решио и задатка који није урадио за све ове године. Његове веште руке, воља и превасходно љубав према овом послу, слажу се његове колеге, више су него довољни да добије епитет добар мајстор. О томе говори и податак да је пре неколико година изабран и за најбољег лимара у Ауто-гаражи „Рудовци“, у којој ради од 2008. године.

– Много квалитетних мајстора има у „Помоћној“, па ми похвале много значе, али ме и обавезују да радим још боље, да оправдам поверење колега. Гаража је моја друга кућа и овде смо, као и у другим деловима „Колубаре“, сви као једна велика породица. Ипак, тајни рецепт сваког доброг ауто-лимара је љубав према овом занату – каже Марко.

Прича нам да су он и његов брат наставили породичну традицију рада у „Колубари“. Отац им је отишао у пензију из „Помоћне механизације“, па су добро знали шта се у овом послу очекује и колико је важна исправност сваког возила које изађе из ауто-гараже.

– Није ми било тешко да савладам занат, јер сам већ имао доста предзнања и навикао сам да радим. У приватној радионици почео сам да стичем искуство још док сам похађао машински смер електротехничке средње школе. Постепено сам сакупљао знање и полако куповао себи алат, стварајући слику о свом будућем послу. Сваким даном сам све више учио и усавршавао се. Доста сам видео и од старијих мајстора али, опет кажем, мислим да је пресудна љубав према ономе што радиш која те доводи до момента да занат заиста имаш у рукама – каже Марко.

Објашњава да се посао у „Помоћној“ доста разликује од рада у приватној радионици. Естетика није пресудна, већ су на првом месту безбедност и поузданост механизације.

– Послу приступам одговорно, прво сагледам проблем, створим слику у глави, употребим машту која је неопходна и кренем са радом. Прецизност је веома важна, али овај занат може бити и веома опасан. На пример, када радиш заваривање уз помоћ такозваног CO₂ апарата мораш да будеш опрезан, а заштитна опрема је обавезна, јер је апарат веома штетан по здравље – објашњава наш саговорник стидљиво додајући да познаје и друге цакле овог заната, од брушења, чишћења корозије и постојеће заштите, до фарбања, а такође ради и браварске послове, јер се и то захтева од њега.

Упоредо са послом у „Помоћној“, Марко успешно води и своју приватну ауто-лимарску радионицу, у којој такође ради свакодневно. Уз то, обрађује и велико имање на коме има своју помоћну механизацију, а која такође захтева одржавање. Каже да му то не представља проблем, а занимљиво је да је уз све обавезе завршио чак и саобраћајну школу.

– Уз рад у две радионице и имање које обрађујем, на спавање одлазим уморан али морам рећи, и задовољан – са осмехом констатује и додаје да велику подршку има од супруге која ради у „Колубара-Угоститељству“.

Каже да њихова деца воле да се играју у радионици, наравно као и сви малишани – да нешто пипну или оборе.

– Нека их, видећемо да ли ће желети да наставе мојим стопама или ће отићи даље. Још су мали, обилазе радионицу, чачкају стално нешто, деца ко деца, али свакако да ћу им пренети своје знање ако то буду хтели – завршава Марко журећи назад на посао.

Т. Крупниковић

Бег у природу

И поред свих обавеза Марко проналази време за лов и о том свом хобију говори са много страсти. – Ловачки пас је више од пола ловца, тако да је мој пас Астор моја десна рука и увек је уз мене. Волим природу, мир, време које проводим без телефона, без звука чекића и мисли о томе да морам све да стигнем и завршим. Волим дружења, ловачке приче и више од десет година сам члан Ловачког удружења „Букуља“ – прича Марко, а као „кривце“ који су му усадили ову страст помиње ујака и прадеду.

Солидарност у тешким временима

Бројни волонтери омогућили су да хуманитарна организација значајно допринесе у борби против коронавируса. Током 2020. године обезбеђена нека врста помоћи за готово 10.000 најугроженијих суграђана

■ Део вредног тима Црвеног крста Лазаревац

Организација Црвени крст Лазаревац током 2020. године успела је да обезбеди неку врсту помоћи за чак 9.754 лица. Највећи део активности обухватао је дистрибуцију хигијенских и прехранбених пакета, али истог значаја било је и пружање психосоцијалне подршке, нарочито старијим суграђанима који су били посебно угрожени због епидемије коронавируса. Важно је напоменути и да се ови подаци не односе на број дистрибуираних obroка Народне кухиње, којих је током прошле године било чак 237.168.

– Поменутих готово 10.000 угрожених особа добило је неки други вид помоћи, као што је дистрибуција пакета. По проглашењу ванредног стања, окупили смо све наше волонтере и укључили се у активну борбу против коронавируса, наравно у складу са својим могућностима и на начин како то организација као што је Црвени крст и треба да ради. Отворили смо инфо-центар за психосоцијалну подршку, који је радио у две смене, након онлајн обуке коју смо организовали за своје волонтере. Имали смо укупно 511 регистрованих позива током трајања ванредног стања, пре свега од наших

најстаријих суграђана којима је требала топла реч, разговор и подршка – нагласио је Марко Антонијевић, стручни сарадник за програмске послове Црвеног крста Лазаревац, и додао да је наша општина једна од три које су уз помоћ одређене платформе успеле и да отворе инфо-центар за СМС, ватсап и вајбер, како би била омогућена комуникација и са особама које имају проблема са слухом и говором.

Више од 7.000 наших суграђана је од волонтера добило информације и смернице о спречавању ширења коронавируса. Ту се пре свега мисли на кориснике Народне кухиње, јер је реч о групи којој медији нису свакодневно доступни. Волонтери Црвеног крста Лазаревац били су ангажовани и у инфо-центру ковид болнице у Батајници.

– У децембру су нам Влада РС и надлежни из Клиничког центра Србије упутили допис и замолили да наши волонтери помогну и у Батајници. Њихов рад се заснивао на преусмеравању позива и повезивању чланова породица болесних људи у интензивним негама са

лекарима, који су једини могли да им пруже информацију о стању пацијента. Месец дана касније, стигла је још једна молба, овога пута из лазаревачког Дома здравља, који нас је обавестио да им је због почетка масовне вакцинације потребна наша помоћ, односно ангажовање наших волонтера – рекао је Антонијевић.

Једна од волонтерки Црвеног крста у Лазаревцу је Марија Матејић, ученица четвртог разреда друштвено-језичког смера Гимназије у Лазаревцу. Волонтира у Црвеном крсту од седмог разреда основне школе, а све захваљујући успесима које је бележила на такмичењима из прве помоћи у Основној школи „Дуле Караклајић“, а касније и у средњој школи. Марија је самосвесна и храбра девојка која се труди да развије свест о волонтеризму и код својих вршњака, али апелује и на наше старије суграђане да им се придруже, наглашавајући да је пружање помоћи људима један од најплеменитијих циљева. Током пандемије је, каже, највише била ангажована у лазаревачком Дому здравља.

– Наш задатак је да старије суграђане који су дошли на вакцинацију дочекамо, измеримо им температуру и дезинфикујемо руке. Онда их пронађемо на списку, попунимо упитник о доброволјној вакцинацији и спроведемо их до пункта на којем се врши имунизација. На почетку је било седам пунктова, сада четири, а смене трају по шест сати. Током јануара, рецимо, било је ангажовано нас 28 волонтера у Дому здравља, са 180 радних сати. Успевамо да постигнемо, јер су нам часови у школи сваке друге недеље онлајн. Верујемо да је то што радимо заиста корисно за нашу заједницу, а људи верују нама, тако једни другима уливамо снагу у овим изазовним временима – рекла је Марија.

Р. Лазић

И даље међу најбољима

На основу постигнутих резултата током 2020. године, Црвени крст Лазаревац и Градска општина Лазаревац добили су признање за најхуманију општину и сребрну плакету за успешно реализовану зимску кампању. Од почетка 2021. организовано је пет акција добровољног давалаштва крви, углавном у погонима Рударског басена „Колубара“. Крв је до сада дало више од 300 људи, што је добар одзив.

– И ове године улагаћемо у акције добровољног давалаштва крви, у смислу обуке наших волонтера. Успели смо да у прошлој години, уз помоћ Црвеног крста Београд, организујемо викенд-камп на Гочу, где смо обрадили разне теме у вези са добровољним давањем крви, односно како бити добар мотиватор, како волонтери могу помоћи у реализацији акција, јер сматрамо да млади могу и треба да мотивишу вршњаке у својим срединама – школи, спортским клубовима – рекао је Антонијевић и додао да је позив за волонтере увек отворен.

Тренутно активно десет пројеката који се раде преко Дирекције за грађевинско земљиште Града Београда чија је укупна вредност око 2,5 милијаде динара

У жижи пројекти за бољи живот

Средином фебруара градоначелник Београда проф. др Зоран Радојичић са својим сарадницима посетио је ГО Лазаревац и том приликом одржан је радни састанак са челницима наше општине. Ова посета била је шеста у низу посета локалним самоуправама на територији Београда које је градоначелник организовао са циљем да унапреди њихову сарадњу са градском администрацијом.

После састанка Бојан Стевић, председник ГО Лазаревац, изразио је задовољство јер је, сматра, вођен конструктиван разговор о највећим инфраструктурним пројектима на територији општине чија реализација је у току или тек предстоји. Поред послова који се тичу водоснабдевања,

ревитализације канализационе мреже, изградње и обнове путне инфраструктуре, било је говора и о другим пројектима који су битни за унапређење квалитета живота грађана.

– Дотакли смо се и неких капиталних пројеката, као што су фабрике за пречишћавања отпадних вода у Лазаревцу и у Великим Црљенима, али и решавања проблема одвијања наставе физкултуре у Техничкој школи „Колубара“. Говорили смо о могућности изградње пијаце-тржнице, али и о тренутном улагању Града Београда на територији општине Лазаревац. Морам истаћи да од 2014. године Лазаревац има константну подршку Града Београда по питању свих капиталних пројеката – изјавио је Стевић.

Говорећи најпре о протеклих шест-седам година, током којих је урађено или реконструисано око 227 километара путева, изграђено 50 километара водоводне и 25 километара канализационе мреже,

градоначелник Радојичић је истакао да су то само неки илустративни показатељи који говоре како и колико се радило у Лазаревцу. Истакао је значај изградње ванболничког породилишта које је завршено 2019. године, као и Дневног боравка за децу са посебним потребама и похвалио набавку апарата за дигитално рендгенско снимање за потребе Дома здравља „Др Ђорђе Ковачевић“.

– У овом тренутку имамо десет активних пројеката који се раде у лазаревачкој општини преко Дирекције за грађевинско земљиште Града Београда, чија вредност износи око 2,5 милијарди динара. Разговарали смо и о најактуелнијим пословима, пре свега о реконструкцији Улице Јанка Стајчића која је започета и која би требало да буде окончана у јуну. Питање водоснабдевања и канализације је изузетно значајно и у току је припрема пројектно-

техничке документације за ова два пројекта. Она ће бити завршена средином године и верујем да ће се крајем године или почетком следеће кренути у њихову реализацију. Вредност једног пројекта је око 550 милиона, а другог око 300 милиона динара – истакао је градоначелник и оценио да је захваљујући „Беовозу“ саобраћајна комуникација са Београдом знатно побољшана, а да ће бити још боља захваљујући реализацији пројекта кружног тока код језера Очага и решавању питања аутобуске станице, која тек предстоји.

– Много тема смо започели. Руководство лазаревачке општине има пуно идеја и иницијатива, доста тога су већ урадили и мислим да, заједно са Градом Београдом, могу да ураде још доста важних ствари које се тичу квалитета живота грађана Лазаревац и целе општине – закључио је градоначелник Зоран Радојичић.

М. Радосављевић

Обилазак трга испод Рударске чесме

После састанка у Градској општини, градоначелник је заједно са руководством Лазаревац обишао радове који су у току на тргу који повезује Карађорђеву и Улицу Војислава Воке Савића. То је први од три трга који ће бити урађени у наредном периоду. Следи решавање питања паркинг-простора у центру града. Председник општине Бојан Стевић је најавио да се ускоро очекује наставак радова на изградњи подземне гараже код ЕРЦ-а са 92 паркинг-места и тргом на њеном врху. После тога крећу радови на платоу испред Градске општине Лазаревац, где ће такође бити подземна гаража. Са изградњом и реализацијом та три пројекта целокупна пешачка зона у потпуности ће изменити изглед централног градског језгра.

Нови градски водич

Преузимање могуће са кодова на четири пункта у граду или путем апликација Google play или App Store

Обједињујући историју, културу, заштиту културног наслеђа и туризам Лазаревца и околине, запослени у Библиотеци „Димитрије Туцовић“ направили су дигитални водич кроз Лазаревац на српском и енглеском језику, који је крајем фебруара и представљен јавности.

– Акценат је на презентацији културног наслеђа, односно Храма Светог великомученика Димитрија са Спомен-костурницом, главне улице и спомен-обележја у главној шеталишној зони, као и историјског наслеђа самог Лазаревца – нагласила је на промоцији Јасмина Иванковић, директорка Библиотеке

Бојана Петковић током презентације

„Димитрије Туцовић“, додајући да водич представља и туристичке могућности лазаревачког краја.

Као и све апликације, и ова има могућност дораде, тако да ће касније бити додавани нови садржаји. Намењена је грађанима свих узраста, а прилагођена је и особама са оштећеним видом и слухом. Водич се може преузети са кодова који су постављени на четири пункта у граду или путем

апликација Google play или App Store.

– Када је реч о дигитализацији културног наслеђа, стратешко опредељење Министарства културе и информисања јесте да се подржавају пројекти локалних средина чији је циљ чување завичајних збирки и локалног културног наслеђа и да се као такви представе широкој јавности у Републици Србији, али и ван. У том циљу смо

покренули акцију да установе културе праве петогодишње планове и програме, а ми кроз њих препознајемо оне који су од интереса за државу. Лазаревачки пројекат је управо та врста јер спаја више области и све то кроз информационо-комуникационе технологије – објаснио је др Дејан Масликовић, самостални саветник за инспекцијске послове у Министарству културе и информисања.

М. Караџић

Стваралачки тим

Дигитални водич ауторски потписује Бојана Петковић, библиотекарка. Са њом су на пројекту радиле колеге Јасмина Иванковић, Милица Матијевић и Ратко Вукелић. Уз помоћ Математичког института Српске академије наука и уметности и Електронског факултета Универзитета у Нишу пројекат је реализован под покровитељством Министарства културе и информисања и уз подршку Градске општине Лазаревац.

■ Лазаревчанка у међународној театарској организацији

У просторима Евроазије

Отворена могућност за афирмацију Пулс театра и других позоришта из Србије

Ивана Недељковић, глумица и директорка лазаревачког Пулс театра, недавно је постала представница Србије у Евроазијској позоришној асоцијацији (Eurasia Theater Association), чији су основни циљеви успостављање сарадње међу драмским уметницима евроазијског простора, јачање међукултурних односа кроз размену искустава и стварање међународних модела за реализацију позоришних представа.

– Радујем се повезивању са овим делом света, он је добрим делом непознаница за нас. Углавном смо упознати са драмом из нашег окружења, шпанском, аустријском, наравно немачком, али право благо чини и опус евроазијских земаља, нарочито њихова савремена драма. У то сам се уверила док смо у копродукцији са Регионалним позориштем Нови Пазар радили „Лавину“ турског писца Тунџера Џуценолуа. Он је прави бисер турске драме – казала је Ивана Недељковић поводом чланства у међународној асоцијацији и важности преплитања различитих култура.

Иако представници не морају строго бити везани за институцију, већ су изабрани

према индивидуалним достигнућима, присуство глумице из Лазаревца у интернационалном удружењу свакако је могућност за афирмацију Пулс театра и других позоришта из Србије. Први корак умрежавања очекује их поводом 27. марта и Светског дана позоришта. Асоцијација, чије је седиште у Истанбулу, дала је задатак члановима да из више театарских кућа своје земље пошаљу десетоминутне садржаје са преводом на енглески, који ће бити емитовани на заједничкој платформи.

– Некада сте условљени роковима, буџетом, јубилејима, али једно је сигурно. Да бисте били интересантни у свом

граду и да би вас уважавали, морате бити вредни, упорни, другачији, помало и шокантни. Превише је уопштеног. Границе очекивања публике морате померати и зато наше представе подразумевају вишемесечни рад и озбиљна истраживања. Шта све то значи за Лазаревац, струка је потврдила. Сматрам да имамо садржај, а како ће вас „спаковати“, показаће време. Иначе, Лазаревац има огроман потенцијал. Пуно тога је неискоришћено, јер људи чекају да неко други уради нешто уместо њих самих. Мислим да ту све почиње. За неке који то не схвате на време, ту се и завршава – објаснила је Ивана Недељковић.

М. Караџић

Боље услове за
тренирање и
напредак добиће
више од 300 деце из
две омладинске школе

„Колубара“ и „Борац“ као један

Сарадња о којој се већ дуже време прича и коју су Лазаревчани дуго прижељкивали, остварила се почетком фебруара када су ФК „Колубара“ и ФК „Борац“ званично постали партнерски клубови. Потписивању споразума о успостављању спортско-пословне сарадње у просторијама Фудбалског клуба „Колубара“ присуствовали су председник ФК „Колубара“ Немања Ивановић, спортски директор ФК „Колубара“ Драгиша Урошевић, председник ФК „Борац“ Дејан Булатовић и генерални директор ФК „Борац“ Иван Маринковић.

– Сматрам да је ово требало и раније да се деси и верујем да потписивањем овог акта између „Колубаре“ и „Борца“ нећемо унапредити само сарадњу два лазаревачка клуба, већ и фудбалски спорт уопште. За праве циљеве никада није касно, мада морам да напоменем и да су ова два клуба и до сада имала одличну сарадњу – рекао је први човек ФК „Колубара“ Немања Ивановић.

– Велика ми је част што сам данас овде. Дуго се причало о овом партнерству и драго ми је што смо коначно успели да га озваничимо. Имамо заједничке циљеве и мислим да ћемо успети да искористимо све потенцијале. Нашем клубу ће много значити и сама чињеница да уз себе имамо клуб иза кога је традиција дуга више од 100 година – рекао је Дејан Булатовић, председник

■ Управе два клуба на конференцији за медије

ФК „Борац“, о споразуму који је потписан на период од две године.

Споразум ова два клуба обухватиће интензивну сарадњу између омладинских школа, првих тимова, као и тренерског кадра. Спортски стручњаци ова два клуба редовно ће усаглашавати програме тренажних активности у раду са млађим категоријама оба клуба, али и организовати међусобна гостовања својих млађих селекција ради одигравања пријатељских утакмица, док су сениорски тимови у обавези да минимум два пута годишње играју пријатељски меч. Оба клуба су дужна да своје спортске терене и објекте првенствено уступе једни другима, као и да међусобно раде на промоцији, све у циљу постизања врхунских спортских резултата.

Генерални директор ФК „Борац“ Иван Маринковић се захвалио на гостопримству и истакао

задовољство што је потписан споразум са ФК „Колубара“, првим клубом у овом граду, којем је овом приликом пожелео да уђе у суперлигу и обрадује Лазаревчане.

– ФК „Борац“ ће, према овом споразуму, сваки млади таленат који одскаче од своје генерације уступити ФК „Колубара“. С друге стране, сви играчи који не буду нашли своје место у тиму „Колубаре“, наћи ће се у „Борцу“. Тако ћемо дати прилику лазаревачкој деци да тренирају на овом поднебљу и да постижу врхунске фудбалске резултате. Улагања на пољу инфраструктуре током претходних година, као и у овај стадион оснажили су клуб који, сматрам, заслужује Суперлигу. Наставићемо заједно да унапређујемо и инфраструктуру „Борца“, рад омладинских школа, као и сарадњу тимова – рекао је

Маринковић. Надам се да ће нам се придружити још један клуб, али за сад нек то остане тајна. Захваљујем нашем другу Бојану Стевићу, председнику општине Лазаревац, на целокупној сарадњи коју смо имали док је био на челу ФК „Колубара“, као и на подршци коју је наставио да пружа спортским пројектима – истакао је Маринковић и додао да је циљ спортских радника да деца буду склоњена са улице и да лазаревачки фудбал има осигурану будућност. Томе ће на најбољи начин допринети 300 деце из ове две омладинске школе.

И Драгиша Урошевић, спортски директор ФК „Колубара“, сложио се да поменути споразум има велики значај за сву децу која ће се пронаћи у овом спорту и да је реч о одличној прилици за напредак лазаревачког фудбала.

М. Павловић

■ Пријатељска утакмица партнерских клубова

Пријатељски меч

Два клуба су само дан након потписивања споразума одиграли пријатељску утакмицу у склопу припрема за наставак првенства. Зелено-црни су забележили победу резултатом 3 : 2, док су се играчи „Борца“ показали као заслужни кандидати за пласман у Српску лигу.

Бицикл на кредит

У јуну, јулу и августу 1985. године биоскоп имао више од 20.000 посетилаца. Најгледанији филм тог лета био „Флешденс“

У септембру 2020. навршило се 60 година од изласка првог броја „Колубаре“, интерног листа Рударског басена „Колубара“.

Традицију тог листа данас наставља „ЕПС Енергија Колубара“. Новине „Колубаре“ су деценијама пратиле израстање површинских копова у енергетски стуб државе и претварање варошице у град. Међутим, у позадини текстова о милионима тона лигнита, отварању Радио Лазареваца или упису зајма за пругу Београд–Бар, радничко гласило је бележило и тренутке који су, иако мање важни, ипак чинили свакодневицу рударског краја.

Новине чувају траг да је средином шездесетих година прошлог века радила драмска секција, чији су чланови углавном били људи из колектива. Дриму „Људи“ изводили су у Лазаревцу и околини, а била је планирана режија Нушићеве „Пучине“. Нису имали своје просторије за пробе, већ су оне одржаване у библиотеци, магацину, ловачком дому и приватним просторима.

У „Колубари“ су седамдесетих и осамдесетих година за радна места која захтевају праћење стручне литературе одржавани курсеви страних језика. Сарађујући са различитим институцијама, референти за културу су организовали изложбе. У производним погонима некада су излагане „Јежеве“ карикатуре, некад партизанска графика, а некад репродукције Пикаса и Шагала. Радном човеку су се на приступачан начин приближавале и остале уметности.

Новинари су пратили и рад стручне библиотеке „Колубаре“. Фонд је 1963. године

■ „Колубара“ из јуна 1977. године

имао око 1.450 књига из области техничких наука, права и економије. Библиотека је била претплаћена на 55 домаћих и десет страних часописа. Осим набавке, чувања и издавања литературе и документације, вршиле су се и обезбеђивале преводилачке услуге.

Од друге половине седамдесетих до почетка деведесетих „Колубару“ је обилазила покретна библиотека, тј. библиобус. Књига се, по идеји лазаревачке библиотеке, нашла међу непосредним произвођачима. Избор наслова је сачињен с обзиром на квалификациону структуру радника. Обилазећи пунктове по „Колубари“, библиобус је дневно прелазио и до 90 километара. Могла се читати марксистичка литература, домаћа и страна белетристика. Веома су била тражена дела са темама из НОБ-а и добитници НИН-ове награде.

На сцени Центра за културу Лазаревац, који је до деведесетих носио име Дом културе „Спасенија Цана Бабовић“, у доба бивше Југославије гостовале су бројне светске трупе. Поред осталих, наступали су латиноамерички музичари и фолкорни ансамбли Гвинеје и Обале Слоноваче. Подаци показују да је у јуну, јулу и августу 1985. године лазаревачки биоскоп имао више од 20.000 посетилаца. Најгледанији филм тог лета био је „Флешденс“. Изванредна је била и посећеност „Мале Пуле“, ретроспективе најбољег у југословенској кинематографији.

Седамдесетих су радници „Колубаре“ летовали у Чехословачкој и Пољској. Одмори су се реализовали у оквиру споразума о размени рекреативаца, па су и радници из тих земаља долазили код нас. Басен су

посећивале делегације Алжира и Анголе, као и универзитетски професори из Техерана. На срдчан пријем међу рударима 1983. године наишао је и Кет Масира, председник Боцване.

Средином осамдесетих у свим деловима Комбината, како је тада писано, на шестомесечни кредит могли су се купити бицикли суботичког „Партизана“. Производне погоне посећивали су бројни трговачки путници. Новине су доносиле најаве емисија Радио-телевизије Београд у којима су гостовали представници „Колубаре“.

Документовано је постављање семафора у граду, као и приступање мрежној групи 011 крајем 1977. године. До промене је дошло због захтева поште и корисника, али и зато што је више од 90 одсто разговора на територији Лазареваца било усмерено ка Београду. Фотографија и текст из јула 1980. године остали су као запис о томе да је Розалин Картер, супруга тадашњег америчког председника, у Лесковцу посетила врт Богосава Живковића, једног од наших најпознатијих вајара наиваца.

„Колубара“ је бележила и одласке најстаријих суграђана. Неки су живели пун век, неки и дуже.

М. Караџић

Разглас на коповима

Пошто „само добро информисани радник може бити добар произвођач и самоуправљач“, осамдесетих су у неким деловима „Колубаре“ запослени обавештавани путем разгласа. Зна се да је систем 1986. функционисао на „Тамнава–Источном пољу“ и Пољу „Д“. Била је набављена опрема за Поље „Б“, а очекивало се оспособљавање разгласа „Помоћне механизације“ како би се потом на нивоу површинских копова повезали сви центри.

По казни

Од средине шездесетих до краја седамдесетих објављивани су спискови запослених којима су због повреда радних дужности изрицане казнене мере.

/// Фото: Александар Рашин

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)(085.3)
ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА Србије Енергија Колубара ЕПС Енергија Колубара / главни и одговорни уредник Ана Павловић. -
2017. бр. 1 (нов.) - . - Лазаревац : Електропривреда Србије, 2017- (Београд : Birograf com). - 30 cm
Месечно. - Је наставак: Колубара (Лазаревац) = ISSN 1451-2890
ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
COBISS.SR-ID 250299404

